

ÅRSBERETNING 2000

SAMMENFATNING

ÖVERVAKNING AV RASISM, FRÄMLINGSFIENTLIGHET OCH ANTISEMITISM I ETT NYTT MILLENIUM

Under det nya millenniets första år tog Europa ett viktigt steg framåt mot jämlikhet för alla sina medborgare oavsett etnisk-, kulturell eller religiös tillhörighet. Med antagandet av en lagstiftning i enlighet med artikel 13 i EG-fördraget införs gemensamma normer för skydd mot diskriminering i hela den Europeiska unionen. För första gången kommer alla europeiska medborgare som tillhör en etnisk minoritet att få rättsligt skydd mot diskriminering varhelst de arbetar, bor eller reser i den Europeiska unionen.

EUMC strävar efter att främja integrering av invandrare och minoriteter. Centrumet vill höja värdesättningen av mångfald och bidra till att utvidga och fördjupa de mänskliga rättigheterna, som är den grundläggande principen för den Europeiska unionen. Det ger de praktiska ramarna för att mångfalden ska kunna växa. Nu finns redskapen för att alla helt ska kunna tillämpa dessa rättigheter - i linje med den invandring och utvandring och uppblandning av olika folkslag som under tusentals år utgör vår historia. Europa kan inte tillåta att vissa grupper lämnas utanför. Meningen med ett enat Europa är att sammanföra olika folkgrupper och ge dem lika rättigheter. Det är viktigt att säkerställa att detta inbegriper alla människor.

Bob Purkiss
Syrelseordförande

Beate Winkler
Verkställdedirektör

SITUATIONEN I MEDLEMSSTATERNA ÅR 2000

INLEDNING

Huvudmålet för det Europeiska centrumet för övervakning av rasism och främlingsfientlighet (EUMC) är att förse EG och dess medlemsstater med objektiva, tillförlitliga och jämförbara uppgifter om rasism, främlingsfientlighet och antisemitism på en europeisk nivå, för att därmed bistå medlemsländerna när de skall vidta åtgärder eller utarbeta handlingsprogram inom olika behörighetsområden.

Gemensamma kriterier och definitioner som kan vara vägledande för officiell statistik och rapportering om rasistiska incidenter i medlemsstaterna återstår att utveckla för att göra uppgifterna jämförbara och för att medlemsländerna gemensamt ska kunna motverka rasism, främlingsfientlighet och antisemitism.

De informationskällor som EUMC använder för årsrapporten 2000 är såväl officiella som inofficiella och härrör från centrumets egna projekt, officiella publikationer från EU:s institutioner, regeringspublikationer, vetenskapliga studier och rapporter från frivillig organisationer. Därutöver har information från FN, Europarådet och andra internationella organisationer beaktats.

RASISTISKA HANDLINGAR OCH DISKRIMINERING

I sin beskrivning av rasism och diskriminering använder sig EUMC av FN konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, som ratificerats av alla EU:s medlemsstater. Denna konvention omfattar varje särbehandling, uteslutning, begränsning eller företräde på grund av hudfärg, härkomst eller nationellt eller etniskt ursprung, som syftar eller leder till att upphäva eller skada ett jämlikt erkännande, åtnjutande eller utövande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i det politiska, ekonomiska, sociala eller kulturella livet, eller inom något annat område av det offentliga livet.

RASISTISKT VÅLD OCH RASISTISKA BROTT

Definitionerna av och rapporteringarna om rasistiska brott varierar mellan medlemsstaterna. I Belgien, Danmark, Grekland, Irland och Portugal registreras inte kriminella handlingar och lagöverträdelser efter rasistiska motiv, utan efter handlingens karaktär. Således finns ingen statistik om rasistiska brott. I de flesta medlemsstater finns emellertid årsdata om rasistiska brott, även om det samtidigt föreligger vissa variationer i sättet att definiera och registrera rasistiska brott.

Under 2000 rapporterade Frankrike, Tyskland, Spanien, Sverige och Storbritannien omfattande ökningarna i antalet rasistiska våldsbrott, antisemitiska brott och rasistiska hotelser. I Tyskland ökade antalet rasistiska brott med 33 % jämfört med 1999. I Storbritannien fördubblades antalet rasistiska våldshandlingar och brott från 1999 till 2000.

Internationella och nationella människorättsorganisationer i många av de 15 medlemsstaterna för register över rasistiskt våld mot enskilda personer. Upploppet i samhället El Ejido i Almeria (Spanien) i början av 2000, då hundratals spanska bybor överföll marockanska invandrarna, var en av de allvarligaste rasistiska våldshändelserna detta år. Oroligheterna pågick i fyra dagar och polisen kritiserades för sin passiva hållning.

Den officiella statistiken över rasistiska brott bestrids av människorättsorganisationer i vissa medlemsstater. I Tyskland, Italien och i Spanien är de register som förs av polismyndigheterna helt ojämförbara med den statistik som samlats in av frivillig organisationer. Italienska frivilligorganisationer rapporterade 259 rasistiska mord mellan 1995 och 2000, medan de italienska polismyndigheterna inte rapporterade ett enda fall. När det gäller statistiken över rasistiska brott visar de italienska frivilligorganisationernas siffror mer än tio gånger fler brott än de officiella siffrorna, i Tyskland rapporterade frivilligorganisationerna fem gånger fler rasistiska mord än polisen och i Spanien rapporterade frivilligorganisationerna fyra gånger fler rasistiska brott än polismyndigheterna.

Rasistisk propaganda eller "hets mot folkgrupp" är väl dokumenterade brott i vissa av medlemsstaterna. I Tyskland och Sverige är antalet rapporterade propagandabrott mycket högt enligt myndigheterna. Trenden när det gäller propagandabrott är ökande.

BROTT BEGÅNGNA AV NYNAZISTER OCH HÖGEREXTREMISTER

En ökning av antalet rasistiska brott begångna av nynazistiska organisationer och stödgrupper rapporterades i Finland, Tyskland, Spanien och Sverige under 2000. Brotten har blivit allvarligare och våldsammare i Finland och Sverige under 2000 och ny forskning visar att nynazistiska organisationer alltmer drivs från lokala samhällen. Från Spanien, där antalet medlemmar i nynazistiska organisationer växer snabbt, rapporteras att Internet används i allt högre grad för rasistiska angrepp. Antalet webbplatser i Tyskland mer än fördubblades från 1999 till 2000 och musikscenen rapporterades vara en allt viktigare plats för högerextremistiska grupper under 2000.

Även 2000 uttrycktes oro från antirasistiska organisationer i Danmark, där den nynazistiska rörelsens radiostation Oasen fortsatte att vara ett medel för uppvigling och spridning av propaganda för internationella nynazistiska organisationer.

DISKRIMINERING PÅ GRUND AV RAS, ETNISKT URSPRUNG, KULTUR OCH RELIGION

Diskriminering förekommer i alla medlemsstater, men systemen för att rapportera diskriminerande handlingar varierar. I de medlemsstater där diskriminerande handlingar registreras av särskilda institutioner är den allmänna trenden att antalet klagomål ökar. I de övriga medlemsstaterna är det människorättsorganisationer och akademiska forskare som tillhandahåller information om diskriminering.

De huvudsakliga områdena för klagomål på grund av diskriminering i samtliga medlemsstater är arbetsmarknadsområdet. Utöver antalet klagomål kan arbetslöshetssiffrorna för invandrare och etniska minoriteter vara indikatorer för att undersöka huruvida diskriminering sker. Antalet arbetslösa är i allmänhet mycket högre bland invandrare och etniska minoriteter än bland inhemska medborgare. Under 2000 kom rapporter från Finland och Nederländerna. Speciell uppmärksamhet har givits åt diskriminering av högt utbildade invandrare.

År 2000 uppmärksammades situationen för invandrare utan identitetshandlingar och situationen för romer. Förhållandena för och behandlingen av invandrare och romer på arbets- och bostadsmarknaden anses omänskliga av människorättsorganisationerna enligt rapporter från Grekland, Italien, Portugal och Spanien. Liknande kritiska rapporter har kommit om situationen i Portugal för invandrare (med och utan identitetshandlingar) från de före detta kolonierna i Afrika. Från Irland rapporteras om diskriminering av resande folk (Travellers) på flera områden.

Från utbildningssektorn har det kommit rapporter om barn och ungdomar från vissa minoritetsgrupper, i synnerhet om romer, som inte får någon undervisning alls eller har mycket hög bortfallsprocent i skolutbildningen i flera medlemsstater. År 2000 kom rapporterna från Danmark och Spanien. Ett nu klassiskt exempel på diskriminering av muslimer är kvinnor (såväl lärare som elever) som bär slöjor. Detta är fortfarande en orsak till diskussioner i Tyskland.

Klagomål från invandrare som vägras tillträde till restauranger och klubbar är en form av diskriminering som har fått allt större uppmärksamhet i medlemsstaterna under 2000, däribland i Finland, Frankrike och Nederländerna.

Diskriminering av invandrare och prostituerade från före detta kolonier har rapporterats från Portugal, men är också ett problem i andra medlemsstater.

Diskriminering av invandrare utan identitetshandlingar sker inom alla samhällssektorer. Eftersom de formellt sett inte existerar är de inte berättigade att ta del av det sociala välfärdssystemet. Utestängningen från hälsovården i synnerhet har blivit en angelägen fråga för människorättsorganisationerna i EU. Rapporter kom från Grekland, Italien och Spanien under 2000.

OFFER FÖR RASISTISKT VÅLD OCH DISKRIMINERING

De olika rapporterna visar att det finns vissa större sociala grupper som utsätts för mer direkt och indirekt rasism och diskriminering i EU:s 15 medlemsstater. En av dessa grupper är romer. Forskning visar att romer utsätts för rasism och uteslutning i hög grad av enskilda medborgare och våldsamma högerextremister men också av myndigheter. År 2000 kom rapporter från Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Italien och Spanien.

Andra målgrupper inom befolkningen som i allt högre grad utsätts för rasistiskt våld är invandrare från Nordafrika, från Bosnien och från Albanien. Invandrare från länder där islam är den största religionen löper särskilt stor risk att bli

utsatta för rasism. Rasistiskt våld och olika former av diskriminering av muslimer rapporteras från flera medlemsstater.

Antisemitiska brott fortsätter att rapporteras i Europa. Det judiska samfundet är fortfarande en grupp som utsätts för rasistiska våldshandlingar och brott.

RASISM OCH MASSMEDIA

Massmedieforskningen under de senaste fem åren kring olika aspekter i medierna av rasism och kulturell mångfald ger en mycket varierande bild av situationen i medlemsstaterna. En allmän iakttagelse när det gäller medieinnehållet är emellertid att de rasistiska inslagen görs alltmer i förtäckta ordalag. Detta betyder att plumpa och rasistiska klichéer påträffas mer sällan. Det är istället andra påstådda skillnader som anförs, som till exempel ekonomiska villkor, kulturella skillnader, eller skäl som säkerhetsrisker och medicinska risker, varvid en tydlig avgränsning sker gentemot en föreställning om en kulturellt homogen värdbefolkning.

En annan allmän iakttagelse när det gäller mediernas bild av invandrare och etniska minoriteter är att det sällan förekommer uttalanden från minoritetsgrupper. Detta bidrar till att skapa intrycket av att invandrarna i huvudsak är passiva eller uppfattas som offer. När det gäller det rasistiska våldet i samhället tenderar medierna att minimera rapporteringen... När det förekommer demoniseras förövarna av rasistiskt våld, dvs de framställs ofta som ondskefulla och fjärmade från samhället i övrigt.

KAMPEN MOT RASISM OCH DISKRIMINERING

Under 2000 tog regeringar och andra aktörer i medlemsstaterna ett flertal initiativ för att bekämpa rasism och diskriminering medels lagstiftning och andra åtgärder.

LAGSTIFTANDE OCH INSTITUTIONELLA ÅTGÄRDER MOT DISKRIMINERING

Genom medlemsstaternas antagande av artikel 13 i EG-fördraget har arbetet med att stifta lagar och upprätta institutioner syfte att bekämpa diskriminering påbörjats. Under 2000 har exempelvis parlamentet i Grekland inrättat en oberoende statlig myndighet för att skydda och främja de mänskliga rättigheterna i allmänhet och principen om icke-diskriminering i synnerhet. I Irland trädde lagen om lika status (Equal Status Act) i kraft för att främja och värna jämlikhetsfrågor. Ändringar gjordes i mandaten för den särskilda permanenta kommissionen mot rasdiskriminering i Luxemburg och en rådgivande kommission för mänskliga rättigheter tillsattes. I Storbritannien trädde Human Rights Act i kraft, vilken ger skydd mot diskriminering på grund av religion. Ändringarna gjordes i Race Relations Act, vilket innebär att offentliga myndigheter ges fler och nya funktioner, däribland att främja jämlikhet med avseende på ursprung.

FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna implementerades helt i Irland år 2000, konventionen om regionala språk ratificerades i Österrike och konventionen om minoritetsspråk i Sverige. Den danska regeringen tillsatte en

kommission för att bedöma nödvändigheten av att införliva konventioner om mänskliga rättigheter i nationell lag och i Sverige vidtogs rättsliga åtgärder för att begränsa aktiviteterna hos nynazistiska organisationer.

STRATEGIER FÖR INTEGRERINGEN AV INVANDRARE

Det anses nödvändigt med särskilda strategier för integrering av invandrare för att skapa jämlikhet och förhindra diskriminering på etnisk, kulturell eller religiös grund. I medlemsstater med lång erfarenhet av invandrare finns redan politiska riktlinjer för integrering, men det är möjligt att dessa behöver uppdateras. En reformering av reglerna för medborgarskap i Belgien under 2000 ledde till att villkoren för att få medborgarskap nu är mer flexibla. I Tyskland tillsattes en kommission, "Zuwanderungskommission", för att samordna invandring och integrering, samtidigt som den nya rätten till medborgarskap började gälla. Dessutom gjordes förbättringar när det gäller arbetstillstånd för asylsökande och flyktingar i Tyskland. I Spanien gjordes ändringar i den befintliga lagstiftningen med avseende på diskriminering och social uteslutning, vilka var inriktade på sociala och medborgerliga rättigheter för etablerade invandrare.

I Österrike vidtogs ett antal åtgärder inom arbetsmarknadsområdet för att underlätta och främja integreringen av invandrare. Den nya danska integrationslagen ändrades genom regler för familjeåterförening. Parlamentet i Nederländerna antog en lag för att uppmuntra arbetsgivare att bredda rekryteringen av personal. I Barcelona i Spanien påbörjade det kommunala invandrarrådet arbetet med att utarbeta lämpliga strategier för integreringen av invandrare.

INTEGRERING AV KULTURELL MÅNGFALD PÅ ARBETSPLATSER

De flesta diskriminerande handlingar äger rum inom arbetsmarknadsområdet och på enskilda arbetsplatser. Samtidigt vidtas åtgärder av olika aktörer för att bekämpa diskriminering och främja kulturell mångfald på arbetsplatser, visar en undersökning som EUMC har låtit göra. .

De flesta medlemsstater kan rapportera om projekt som samordnats av regeringarna för att bekämpa diskriminering och för att underlätta rekrytering av invandrare i den privata och offentliga sektorn. Den holländska regeringen har till exempel tagit initiativ till ett åtgärdsprogram tillsammans med de 15 största företagen i landet och erbjudit chefsutbildning om fördelar med mångkultur. Bidrag eller belöningar för kulturell mångfald i den privata sektorn erbjuds i Belgien och Sverige. I Portugal har ett särskilt projekt för kulturell mångfald med anknytning till vårdsektorn visat sig vara framgångsrikt. Positiv särbehandling vid rekrytering av invandrare praktiseras i Sverige och stöd ges till ett särskilt projekt för rekrytering av internationella ingenjörer.

Samtidigt som rekryteringen underlättas för invandrare försöker arbetsgivare att vidta åtgärder för att förebygga protester från majoritetsbefolkningen. Av denna anledning har särskilda förlikningsmän anlåtats i Frankrike. I Sverige har ombudsmannen mot etnisk diskriminering framställt en handbok om god praxis för att främja kulturell mångfald. I Storbritannien finns särskilda företag som

specialiserar sig på att övertyga företag om de positiva resultaten med mångfald.

I vissa medlemsstater håller arbetsgivarföreningarna regelbundna möten för att utbyta internationella erfarenheter av mångfald (Finland, Sverige). Dessutom har fackföreningarna arbetat fram projekt för att göra invandrarna mer attraktiva för arbetsgivarna, och i vissa fall har seminarier anordnats för att utbyta erfarenheter om svårigheter och lösningar i samband med diskriminering och konflikter. Jobbdatabaser och avgiftsfria telefonlinjer för invandrare tillhandahålls i flera medlemsstater, däribland i Spanien, Sverige och i Storbritannien. Utbildningsmöten för invandrare för att göra dem bättre förberedda för arbetsmarknaden är en annan typ av initiativ som tillämpas. Därutöver erbjuder ministerier och specialiserade organ yrkesutbildning för invandrare. I de flesta medlemsstater ges utbildning i olika former för att öka kunskaperna om olika kulturer på alla nivåer i privata och offentliga företag.

UTBILDNING OCH MEDVETANDEGÖRANDE

Utbildning och kurser för medvetandegörande anses nödvändiga och grundläggande åtgärder för att förhindra uppkomst av fördomar, rasistiska attityder och diskriminering. Insatser görs i alla medlemsstater, men inriktningen på dem varierar. Under 2000 rapporterades om utbildning i de mänskliga rättigheterna för poliser (Danmark) och för andra yrkesmän (Belgien).

I Österrike gavs särskilda kurser som syftade till att ge kunskaper om orsakerna till varför människor emigrerar och i Tyskland togs initiativ till en särskild dag för demokrati och tolerans. Uppmärksamhet i olika former gavs åt Förintelsen (Österrike och Sverige). En annan aspekt när det gäller utbildningen på detta område är särskilda kurser för invandrabarn i majoritetsspråk (Grekland, Nederländerna), eller stöd åt minoriteter för att utveckla sina modersmål (Finland).

EUMC:S UPPFÖLJNINGSVERKSAMHET FÖR DE KOMMANDE ÅREN

EUMC välkomnar lagstiftande och institutionella åtgärder liksom andra insatser inom och av medlemsstaterna för att bekämpa rasism, främlingsfientlighet, antisemitism och diskriminering.

- EUMC fortsätter arbetet med att samla in och analysera uppgifter om rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och antisemitism, i synnerhet inom de områden som rör lagstiftning mot diskriminering, rasistiskt våld samt inom områdena sysselsättning och utbildning, via nätverket Raxen och via EUMCs forskningsprojekt.
- På lagstiftningsområdet kommer EUMC att genomföra en jämförande forskningsstudie om lagstiftningsåtgärder med avseende på rasism i medlemsstaterna. Därutöver kommer EUMC att publicera en rapport där medlemsstaternas nationella lagstiftningar jämförs med de av EG antagna direktiven med avseende på artikel 13. EUMC kommer vidare att tillhandahålla en översikt över

medlemsstaternas lagstiftningar mot diskriminering på grund av etnisk, kulturell och religiös tillhörighet.

- På området för integrering av invandrare och minoriteter kommer EUMC att undersöka initiativ och institutionella mekanismer/god praxis för integrering av invandrare och etniska minoritetsgrupper i medlemsstaterna.
- Baserat på uppgifter från nätverket Raxen kommer EUMC att bedriva jämförande forskning med inriktning på anställningsmöjligheter och diskriminerande behandling på arbetsplatser. En annan aspekt rör åtgärder för att förhindra rasistiska och diskriminerande företeelser på arbetsplatser.
- När det gäller massmedia kommer EUMC att följa upp rekommendationerna såväl från den europeiska mediekonferensen i Köln 1999 som från den europeiska konferensen mot rasism i Strasbourg 2000. EUMC kommer att fortsätta sitt samarbete med medieorganisationer och nätverk för etniska minoriteter och invandrare i medlemsstaterna samt anordna ett medieseminarium.
- På utbildningsområdet kommer EUMC att genomföra en jämförande studie baserad på uppgifter från Raxen. Studien kommer att inkludera aspekter med avseende på etnisk, kulturell och religiös diskriminering, samt kurser och yrkesutbildning inom området för integrering och mångfald.

EUMC:S VIKTIGASTE AKTIVITETER 2000

RAXEN

En viktig uppgift för EUMC är att upprätta och samordna ett europeiskt nätverk för information om rasism och främlingsfientlighet (Raxen). Nätverket kommer att bestå av nationella sekretariat, ett i varje medlemsstat. Sekretariaten är EUMC:s kontaktpunkter när det gäller insamling av uppgifter om rasism, främlingsfientlighet och antisemitism.

Efter ett anbudsförfarande år 2000 inrättades nationella sekretariat för Raxen i sju medlemsstater (Österrike, Finland, Tyskland, Grekland, Irland, Nederländerna och Storbritannien).

Dessa nationella sekretariat genomförde under 2000 en undersökning för att kartlägga vilka organisationer som är aktiva inom området och för att ge information om deras aktiviteter under de senaste fem åren. Resultatet av denna undersökning finns tillgänglig på EUMCs webbplats: <http://eumc.eu.int>. Under 2000 inledde EUMC en andra anbudsinfordran för att inrätta nationella sekretariat i de övriga medlemsstaterna.

Innan Raxen-nätverket var på plats upprättades ett forskningsnätverk år 2000 kallat Raren (Rapid Response and Evaluation Network). Raren-experterna utsågs efter ett anbudsförfarande. Deltagarna i Raren-nätverket försåg EUMC med information om en rad olika frågor av betydelse för EUMCs arbete.

NATIONELLA OCH EUROPEISKA RUNDABORDSSAMTAL

Rundabordssamtal om rasism och främlingsfientlighet är ett sätt att föra samman huvudaktörerna på området: arbetsmarknadens parter, forskare, offentliga myndigheter, frivilligorganisationer och andra organ som deltar i kampen mot rasism och främlingsfientlighet. Att underlätta och uppmuntra regelbundna rundabordsdiskussioner i medlemsstaterna är en viktig uppgift för EUMC. Under 2000 hölls rundabordsmöten i sju medlemsstater: Österrike, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland, Portugal och Storbritannien. Åtskilliga frågor har diskuterats: implementering på nationell nivå av EG-direktiven om åtgärder mot diskriminering, modeller för integrering av invandrare och minoriteter, god praxis på utbildningsområdet, samarbete med EUMC och utveckling av Raxen-nätverket.

EUMC var organisatör och värd för den första europeiska rundabordskonferensen i Wien i juni 2000. Vid detta möte fastställdes de viktigaste frågorna för att stärka nätverket för rundabordssamtal i medlemsstaterna och för att komma fram till ett gemensamt tillvägagångssätt, i synnerhet med avseende på de nya EG-direktiven.

EUMC:S FORSKNINGSPROJEKT

Utöver arbetet med nätverket och insamlingen av uppgifter har EUMC i uppdrag att analysera företeelser och yttringar av rasism, främlingsfientlighet och antisemitism. Med hänsyn till detta uppdrag driver EUMC olika forskningsprojekt. Under 2000 pågick totalt elva forskningsprojekt, varav de flesta kommer att slutföras under 2001.

Rasistiskt våld och brottsstatistik, syftar till att fastställa kriterier och definitioner som kan användas för att mäta rasistiskt våld i medlemsstaterna. Studien beskriver situationen i medlemsstaterna under perioden 1995-2000 och ger rekommendationer till stöd för förbättrad jämförbarhet av statistiska uppgifter inom EG.

Den socio-ekonomiska situationen för invandrare och minoriteter, syftar till att beskriva situationen för befolkningen i medlemsstaterna under perioden 1995-2000 med avseende på arbetsmarknaden, boendet, undervisning och hälsa, och jämföra majoritetsbefolkningen med invandrare och minoritetsgrupper.

Rasism och mångfald i massmedia, syftar till att beskriva massmedieforskning som har bedrivits i medlemsstaterna under perioden 1995-2000.

Integrering av kulturell mångfald på arbetet, syftar till att fastställa och beskriva initiativ och god praxis för att främja kulturell mångfald på arbetsplatser i medlemsstaterna under perioden 1995-2000.

Majoritetsbefolkningens attityder till invandrare och minoriteter, syftar till att mäta attityderna hos majoritetsbefolkningen i medlemsstaterna, samt att jämföra och analysera skillnaderna och likheterna med resultaten från 1997.

Lagstiftning mot diskriminering, syftar till att jämföra existerande nationella lagstiftningar i medlemsstaterna med EG direktiv avseende artikel 13.

De politiska partiernas stadga för ett icke-rasistiskt samhälle, syftar till att övervaka tillämpningen av stadgan, som undertecknats av politiska partier i medlemsstaterna, samt att underlätta och utbyta god praxis.

Utbildning i kulturell mångfald, syftar till att presentera en översikt över åtgärder inom området för utbildning i kulturell mångfald i medlemsstaterna, samt att utarbeta en referenshandbok för lärare och för allmänheten när det gäller existerande material och relevanta webbplatser.

Muslimska grupper, syftar till att fastställa, samla in och jämföra tillvägagångssätt för att bekämpa diskriminering på grund av religion i fem städer i medlemsstaterna (Århus, Danmark; Bradford, Storbritannien; Mannheim, Tyskland; Rotterdam, Nederländerna och Turin, Italien).

Romer - kvinnor och hälsa, syftar till att följa upp delar av en FN rapport om romska kvinnor och tillgången till den allmänna sjukvården i EG:s medlemsstater och i kandidatländerna. Projektet genomförs i samarbete med OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) och ECRI (Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans).

Rasism i fotboll på Internet, syftar till att studera i vilken grad Internet används för att sprida rasistiskt och främlingsfientligt material genom webbplatser som har anknytning till fotboll. Studien genomförs i samarbete med den italienska organisationen Unione Italiana Sport Per Tutti och ERIN, ett Internetföretag i Luxemburg.

INFORMATION OCH PR

Det allmänna intresset från media för EUMC:s arbete och verksamhet låg på en konstant hög nivå under året. Totalt deltog EUMC i omkring 100 intervjuer i radio och tv-stationer över hela Europa. Dessutom publicerades över 1500 artiklar om centrumet och dess aktiviteter i tidningar, tidskrifter och nyhetsblad, framförallt i EU:s medlemsstater, men intresset var också stort i andra delar av världen, till och med i Japan.

Två viktiga presskonferenser handlade om EUMCs officiella öppnande samt presentationen av årsrapporten för 1999. Därutöver offentliggjorde EUMC 21 pressmeddelanden under året. Dessa innehöll huvudsakligen information om verksamheten och resultaten av EUMCs arbete, samt om nödvändigheten av vaksamhet och tolerans i Europa i frågor som rör rasism och främlingsfientlighet.

EUMC strävade efter att aktivt medverka och delta i olika relevanta konferenser om rasism och främlingsfientlighet. Exempelvis deltog företrädare för EUMC i det europeiska forumet "Media and the Far Right" i Bryssel i maj, Prix

Europa Iris-seminariet "Multi-vision on Television" i Berlin i oktober, den europeiska konferensen mot rasism i Strasbourg i oktober, mediekonferensen CivisEurope i Bryssel i november och tilldragelser och konferenser organiserade av det portugisiska och det franska ordförandeskapet under 2000.

SAMARBETE MED EU-INSTITUTIONER OCH INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

EUMC har utvecklat sina förbindelser med EU-institutionerna, i synnerhet med Europaparlamentet, ministerrådet och Europeiska kommissionen. Målsättningen är att finna vägar för att stärka och bygga vidare på Europeiska unionens åtgärder när det gäller rasism, främlingsfientlighet och antisemitism.

EUROPEISKA PRIVATA STIFTELSE

EUMC arbetar tillsammans med European Foundation Centre i ett projekt kring ämnet "Kampen mot rasism och främlingsfientlighet: Förteckning över europeiska stiftelsers aktiviteter". År 2000 slutfördes en inventering av stiftelsernas alla specialområden och denna finns nu tillgänglig. Inventeringen ger noggrann information om vad privata stiftelser gör på området antirasism och kulturell mångfald.

FN:S VÄRLDSKONFERENS MOT RASISM, RASDISKRIMINERING, FRÄMLINGSFIENTLIGHET OCH INTOLERANS

I den europeiska förberedande konferensen inför världskonferensen som hölls i Strasbourg i oktober 2000 spelade centrumet en framträdande roll.

Centrumet lade fram ståndpunktsdokument för var och en av de fyra arbetsgrupperna med avseende på lagstiftning, politik och praxis, utbildning och medvetandegörande samt information, kommunikation och media. Dessutom deltog centrumet i det förberedande mötet inför världskonferensen i Geneve.

CENTRUMETS OFFICIELLA ÖPPNANDE

Det officiella öppnandet av centrumet ägde rum den 7-8 april 2000 i Hofburgs kongresscentrum i Wien. Det utgjordes av en öppningsceremoni, som direktsändes i österrikisk tv, Wiener Forum - en konferens om politik och rasism - och en presskonferens.

VISEMANNAKOMMITTÉNS RAPPORT

När Österrikes nya regering bildades i februari 2000 beslöt 14 EU-medlemsstater att införa särskilda bilaterala åtgärder mot Österrike. I juni beslöt de 14 medlemsstaterna, via det portugisiska ordförandeskapet, att uppmana ordföranden i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att utse en kommitté av "vise män" som skulle lägga fram en rapport om den österrikiska regeringens engagemang för de gemensamma europeiska värdena.

Den slutliga rapporten överlämnades till det franska ordförandeskapet vid ett möte i Paris den 8 september, och i det sammanfattande stycket rekommenderade kommittén att EUMC:s aktiviteter skulle stärkas. Rapporten rekommenderade att de 14 EU-länderna skulle upphäva de bilaterala sanktionerna som införts mot Österrike och detta gjordes efter samråd mellan regeringscheferna den 12 september 2000.

INFORMATIONSKÄLLOR

EUMC:S PUBLIKATIONER

- **Situation of Islamic Communities in five European Cities** - Rapport över exempel på lokala initiativ. (EN, 2001)
- **Funding Minorities and Multiculturalism in Europe: Funders' Activities Against Racism and for Equality in Diversity** - Förteckning med avseende på bekämpningen av rasism och främlingsfientlighet. (EN, 2001)
- **Attitudes towards minority groups in Europe** - En Eurobarometerundersökning jämte analys och teknisk rapport. (EN, 2001)
- **Annual Report 1999** - (EN, FR och DE, 2000)
- **Sammanfattning** av årsrapporten för 1999 - (samtliga språk)
- **Vienna Forum** - Ett häfte med de tal som hölls vid EUMC:s officiella öppnande och vid Wiener Forum-konferensen (EN, 2000)
- **You can do something** - För bättre ömsesidig förståelse och mot rasism, främlingsfientlighet och antisemitism (EN, FR och DE, 1998)
- **Cultural Diversity against Racism** - Dokumentation från den europeiska mediekonferensen i Köln (EN och DE, 1999)
- **Annual Report 1998 Part 1** - Att ge Europa en själ (om centrumets verksamhet) (EN, FR och DE, 1999)
- **Annual Report 1998 Part 2** - Se verkligheten i vitögat (om situationen i medlemsstaterna) (EN, FR och DE, 1999)

- **Sammanfattning av årsrapporten för 1998** (samtliga språk)
- **Equal Voices** - EUMC:s nyhetstidskrift (EN i tryck, FR och DE på EUMC:s webbplats)
- **EUMC-News-Letter** - EUMC:s nyhetsbrev (EN)
- **General Information** - Broschyr (EN, FR och DE)

INTERNETKOMMUNIKATION

Internet ger direktåtkomst dygnet runt till EUMC:s nyheter och information och antalet användare växte snabbt under 2000, i synnerhet efter centrumets officiella öppnande i april. Allt som allt registrerades över 1,1 miljoner träffar på EUMC:s webbplats.

EUMC väntar en ökad användning av webbplatsen och under andra hälften av 2001 kommer en ny användarvänlig och omarbetad webbplats att lanseras, som ger tillgång till nyheter, projekt och forskning inom centrumet samt information om lagstiftning, god praxis och aktuell utveckling i de 15 EU-medlemsstaterna.

STYRELSE OCH DIREKTION

Styrelsen fattar beslut om centrumets aktiviteter och dess årliga budget. Den är också ansvarig för spridningen av årsrapporten samt för slutsatserna och expertutlåtandena i denna. Styrelsen består av 18 ledamöter: oberoende personer som utsetts av var och en av EU:s medlemsstater samt en företrädare vardera från Europaparlamentet, Europarådet och Europeiska kommissionen. Varje ledamot har en suppleant som är utsedd på liknande sätt. Styrelsens sammansättning år 2000 var följande:

	LEDAMOT	SUPPLEANT
Österrike	Anton Pelinka/ Stefan Karner	Stefan Karner/ Peter Scheer
Belgien	Johan Leman	Jean Cornil
Danmark	Ole Espersen	Morten Kjaerum
Finland	Kaarina Suonio	Tom Sandlund
Frankrike	Jean Kahn	Martine Valdes-Boulouque
Tyskland	Uta Wüfel	Barbara John
Grekland	Petros Stangos	Perikles Pangalos
Irland	Mervyn Taylor	Mary Flaherty
Italien	Francesco Margiotta Broglio	Diego Ungaro
Luxemburg	Nic Klecker	Edouard Wolter
Nederländerna	Ed van Thijn	Paul B. Cliteur
Portugal	Pedro Bacelar de Vasconcelos	Esmeraldo de Azevedo
Spanien	Juan de Dios Ramirez-Heredia	Joaquin Alvarez de Toledo
Sverige	Stéphane Bruchfeld	Lena Berggren
Förenade kungariket	Robert Purkiss	David Weaver
Europaparlamentet	William Duncan	Jürgen Micksch
Europarådet	Joseph Voyame	Jenö Kaltenbach
Europeiska kommissionen	Odile Quintin	Adam Tyson

Mandattiden för ledamöterna i styrelsen är tre år och kan förlängas ytterligare en treårsperiod. Styrelsen sammanträder minst två gånger om året. Varje ledamot har en röst. Beslut fattas med två tredjedelars majoritet.

Direktionen består av fem medlemmar: ordförande: Jean Kahn; vice ordförande: Bob Purkiss; medlem utsedd av styrelsen: Anton Pelinka; medlem utnämnd av Europarådet: Joseph Voyame; företrädare för Europeiska kommissionen: Odile Quintin.

EUMC

Rahlgasse 3, A-1060 Vienna

Tel: + 43 1 / 580 30 - 0

Fax: + 43 1 / 580 30 - 93

E-mail: information@eumc.eu.int

Internet: <http://eumc.eu.int>